

Avalent>Kohtuasja algatamine>Vahendus>Vahendus ELi liikmesriikides

Vahendus ELi liikmesriikides

Luksemburg

Miks mitte lahendada vaidlust kohtusse pöördumise asemel vahenduse teel? Tegemist on vaidluste kohtuvälise lahendamise vormiga, mille puhul vahendaja aitab vaidluse pooltel kokkuleppele jõuda. Nii Luksemburgi valitsus kui ka õiguspraktikud on teadlikud vahenduse eelistest.

Kellega ühendust võtta?

Luksemburgis puudub keskne organ, mis reguleeriks vahendajate tööd.

Lisaks vahendusele konkreetsetes sektorites (pangandus, kindlustus jne) ning haldusküsimusi käsitleva vahenduse eest vastutavale **ombudsmanile** ja **lapse õiguste ombudsmani komiteele** (*Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner*) tegelevad vahendusega järgmised õigusvaldkonna ühendid:

Luksemburgi vahendajate ühendus (*Association luxembourgeoise de la médiation et des médiateurs agréés – ALMA* asbl);

tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus (*Centre de médiation civile et commerciale – CMCC*);

vahenduskeskus (*Centre de médiation*) (asbl);

perenõustamis- ja perevahenduskeskus (*Centre de médiation SocioFamiliale*; seda juhib sihtasutus Pro Familia).

Millistes valdkondades on vahendus lubatud ja/või kõige tavalisem?

Vahendus on lubatud peamiselt järgmistes asjades:

haldusasjad;

kriminaalasjad;

perekonnaasjad;

kaubandusasjad ja

naabritevahelised vaidlused.

Vahendus tsiviil- ja kaubandusasjades on vastastikusel nõusolekul toimuv konfidentsiaalne protsess, mida viib läbi sõltumatu, erapooletu ja pädev vahendaja. Vahendus võib puudutada kogu vaidlust või osa sellest. Vahendus hõlmab nii kokkuleppel toimuvat vahendust kui ka kohtulikku vahendust. Perevahendusel on oluline roll.

Kokkuleppel toimuva vahenduse (*médiation conventionnelle*) puhul võib üks pool teha teisele poolele kohtumenetluse mis tahes etapis ettepaneku lahendada küsimus vahenduse teel, sõltumata kohtu- või vahekohtumenetlusest, kuni menetlus ei ole veel lõppenud.

Kohtuliku vahenduse (*médiation en justice* või *médiation judiciaire*) puhul on tsiviil-, kaubandus- või perekonnavaidlusega juba kohtu poole pöördutud; kui menetlus ei ole veel lõppenud, võib kohus igal ajal algatada asja lahendamiseks vahendusmenetluse. Seda võimalust ei saa kasutada kassatsioonikohtus arutatavate asjade või ajutisi meetmeid käsitlevate menetluste puhul. Kohus võib omal algatusel paluda pooltel alustada vahendust või teha seda poolte ühisel taotlusel. Mõlemal juhul on vajalik poolte nõusolek. Piiratud arvul selgelt määratletud juhtudel, mis on seotud perekonnaõigusega, võib kohus teha pooltele ettepaneku kasutada vahendust. Sellisel juhul korraldab kohus tasuta infotunni, et selgitada vahenduse põhimõtteid, kulgu ja mõju.

Kriminaalasjades võib riigiprokurör teatavatel tingimustel ja enne süüdistuse esitamise kohta otsuse tegemist otsustada kasutada vahendust, kui on tõenäoline, et see

aitab kannatanule kahju hüvitada või

aitab heastada toime pandud teost tuleneva kahju või

aitab kaasa teo toimepanija ühiskonda naasmisele.

Vahenduse kasutamine ei välista võimalust esitada hiljem süüdistus, näiteks kui rikutakse vahenduse tingimusi.

Kas tuleb järgida erinorme?

Vahenduse kasutamine on täiesti vabatahtlik.

Vahendus haldusküsimustes, kriminaalasjades ja teatavates sektorites on reguleeritud erinormidega.

Teavitamine ja koolitus**Vahendaja kriminaalasjades**

6. mai 1999. aasta seadusega ja **suurhertsogi 31. mai 1999. aasta määrusega** kehtestati kriminaalasjades kasutatava vahenduse süsteem. Enne, kui riigiprokurör teeb otsuse süüdistuse esitamise kohta, võib ta otsustada kasutada vahendust, kui ta leiab, et see võib aidata tagada kannatanule kahju hüvitamise või selle abil on võimalik heastada toime pandud teost tulenev kahju või aidata kaasa teo toimepanija ühiskonda naasmisele. Kui riigiprokurör otsustab kasutada vahendust, võib ta määrata vahendajaks isiku, kes on saanud selliseks tegevuseks heakskiidu.

Heakskiitmine

Isik, kes soovib saada õigust tegutseda vahendajana kriminaalasjades, võib esitada taotluse justiitsministrile, kes teeb pärast riigi peaprokuröriga konsulteerimist otsuse taotluse heakskiitmise kohta.

Vahendaja tsiviil- ja kaubandusasjades

24. veebruari 2012. aasta seadusega kehtestati riiklik õigusraamistik tsiviil- ja kriminaalasjades kasutatava vahenduse jaoks, lisades uude tsiviilkohtumenetluse seadustikku uue jaotise. Seadusega võetakse siseriiklikusse õigusesse üle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades. Seadusega võetakse üle direktiivis sätestatud põhimõtted seoses piiriüleste vaidlustega ja kohaldatakse neid põhimõtteid ka riigisiseste vaidluste suhtes. Seda seadust täiendab

suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määrus, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahendusala koolitusprogramm ja tasuta infotunni korraldamine

Vahendaja on kolmas isik, kelle ülesanne on pooled kas koos või vajaduse korral eraldi ära kuuluta. Eesmärk on, et pooled jõuaksid vaidluse lahenduseni ise. Vahendaja ei sunni pooltele lahendust peale, vaid julgustab neid jõudma läbirääkimiste teel sõbraliku lahenduseni.

Kohtuliku ja pereküsimustega seotud vahendusteenuse osutaja võib olla heaks kiidetud või heaks kiitmata. Heakskiidetud vahendaja on füüsilise isik, kelle on selle ülesande täitmiseks akrediteerinud justiitsminister.

Kui vahendus toimub kokkuleppel või kui tegemist on piiriülese vaidlusega, võivad pooled kasutada muud kui heakskiidetud vahendajat.

Heakskiitmine

Vahendajate heakskiitmise eest vastutab justiitsminister. Tsiviil- ja kaubandusajades vahendusteenuseid võivad kokkuleppel toimuva vahenduse korral pakkuda ka muud kui heaks kiidetud vahendajad.

Heakskiitu võib taotleda füüsiline isik, kui ta vastab tingimustele, mis on sätestatud 1) 24. veebruari 2012. aasta seaduses, millega lisatakse uude tsiviilkohtumenetluse seadustikku sätteid vahenduse kohta tsiviil- ja kaubandusajades, ning 2) suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses, millega nähakse ette vahendajate heakskiitmise menetlus kohtuliku ja perevahenduse puhul, konkreetne vahendusala koolitusprogramm ja tasuta infotunni korraldamine.

Eespool osutatud direktiivi 2008/52/EÜ ja vahendust käsitleva 24. veebruari 2012. aasta seaduse artikli 1251-3 lõike 1 punkti 3 alusel on need vahendusteenuse pakkujad, kes vastavad Euroopa Liidu mõne teise liikmesriigi samaväärsetele või suures osas võrreldavatele tingimustele, vabastatud Luksemburgi Suurhertsogiriigis heakskiidu saamise nõudest.

Heakskiit antakse tähtajatult.

Eespool osutatud uue tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 1251-3 lõikes 2 ja suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruses on sätestatud järgmised tingimused, mida heakskiitu saada sooviv füüsiline isik peab täitma:

ta peab esitama tõendid oma hea maine, pädevuse, koolituse, sõltumatuse ja erapooletuse kohta;

ta peab esitama väljavõtte Luksemburgi karistusregistrist või samalaadse dokumendi, mille on väljastanud selle riigi pädevad asutused, kus see isik on viimased viis aastat elanud;

tal peavad olema kodanikuõigused ja õigus kasutada oma poliitilisi õigusi ja

ta peab olema läbinud vahendusala erikoolituse järgmisel kujul:

omandanud vahenduse valdkonnas magistriraadi Luksemburgi Ülikoolis või sellises ülikoolis, kõrgkoolis või muus asutuses, mis pakub samaväärset koolitust vastavalt Euroopa Liidu liikmesriigi õigus- ja haldusnormidele, või

omama kolmeaastast töökogemust ja olema lisaks läbinud vahendusala erikoolituse, nagu on sätestatud suurhertsogi 25. juuni 2012. aasta määruse artiklis 2, või

läbinud Euroopa Liidu liikmesriigis tunnustatud vahendusala koolituse.

Luksemburgi Ülikool pakub spetsiaalset [vahendusala koolitusprogrammi \(magistriõppe vormis\)](#).

Kui suured on vahendusega kaasnevad kulud?

Vahendust pakutakse sageli tasuta. Kui selle eest küsitakse tasu, siis antakse sellest sõnaselgelt teada.

Kokkuleppel toimuva vahenduse korral määratakse vahendajate tasud kindlaks kokkuleppe alusel. Tasud ja kulud jagatakse poolte vahel võrdselt, kui pooled ei lepi kokku teisiti.

Kui tegemist on **kohtuliku vahendusega või vahendusega pereküsimustes**, siis on tasud sätestatud suurhertsogi määruses.

Kas vahenduse teel saavutatud kokkulepet saab täitmisele pöörata?

Tsiviil- ja kaubandusajades toimunud vahenduse teel saavutatud kokkuleppel on samasugune tõendusjõud nagu kohtuotsusel. Olenemata sellest, kas selliste vahenduse tulemusel saavutatud kokkulepeteni jõuti Luksemburgis või mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, on need direktiivi 2008/52/EÜ kohaselt Euroopa Liidus täitmisele pööratavad. Kui pädev kohus kiidab kokkuleppe täies ulatuses või osaliselt heaks, kinnitab see kokkuleppe täitmisele pööratavust.

Direktiiv on siseriiklikku õigusesse üle võetud 24. veebruari 2012. aasta seadusega, millega antakse vahendusele kohtumenetlusega samaväärne tähtsus.

Seonduvad lingid

[Justiitsministeerium](#)

[Luksemburgi vahendajate ühendus](#) (ALMA asbl)

[Tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus](#) (CMCC)

[Tsiviil- ja kaubandusvahenduse keskus](#) (CMCC asbl)

[Vahenduskeskus](#) (asbl)

[Perenõustamis- ja perevahenduskeskus](#)

Viimati uuendatud: 14/01/2022

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.